

Suvestinė redakcija nuo 2020-12-01 iki 2022-12-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1994, Nr. [100-2001](#), i. k. 0941010ISTA000I-712

Nauja redakcija nuo 2005-07-21:

Nr. [X-321](#), 2005-07-05, Žin. 2005, Nr. 88-3289 (2005-07-21), i. k. 1051010ISTA000X-321

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IŽDO ĮSTATYMAS

1994 m. gruodžio 20 d. Nr. I-712
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos valstybės išdo (toliau – valstybės išdas) turinį, valstybės išdo bendrosios sąskaitos atidarymo, įmokų į valstybės išdo bendrąją sąskaitą mokėjimo ir išmokų iš jos atlikimo tvarką, valstybės išdo paskirtį, valdymą, funkcijas ir jų įgyvendinimą, valstybės pinigų fondų steigimą, Rezervinio (stabilizavimo) fondo paskirtį ir valstybės piniginių išteklių pervedimo į valstybės pinigų fondus tvarką.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2019](#), 2015-11-17, paskelbta TAR 2015-11-24, i. k. 2015-18610

2. Šiuo įstatymu privalo vadovautis biudžetinės įstaigos, valstybės biudžeto lėšas gaunantys subjektai, taip pat subjektai, kaupiantys, naudojantys ar kitaip disponuojantys valstybės piniginių išteklių, kiek tai susiję su valstybės išdo funkcijų įgyvendinimu.

3. Šio įstatymo nuostatos netaikomos savivaldybių biudžetams, savivaldybių įsteigtiems pinigų fondams ir kitiems savivaldybių piniginiams ištekliams, taip pat Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetui.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Laikiniai laisvi valstybės piniginiai ištekliai** – valstybės išdo bendrojoje sąskaitoje esantys valstybės piniginiai ištekliai, kurie laikinai nenaudojami Lietuvos Respublikos valstybės biudžete patvirtintiems asignavimams pagal programas finansuoti, valstybės pinigų fondų veiklai, taip pat visiems su Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo ir kitų įstatymų įgyvendinimu atsirandantiems valstybės turiniams įsipareigojimams vykdyti.

2. **Teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pajamų surenkamosios (depozitinės) sąskaitos** – šių institucijų sąskaitos banke, į kurias fiziniai ir juridiniai asmenys sumoka biudžetams priskirtus mokesčius, kitas įmokas bei rinkliavas ir iš kurių šios surinktos lėšos pervedamos į valstybės išdo bendrąją sąskaitą ar kitas sąskaitas, jeigu tai nustatyta kituose teisės aktuose.

3. **Valstybės išdas** – Lietuvos Respublikos finansų ministerijos valdoma sistema, kuri apima šios ministerijos valdomą valstybės išdo bendrąją sąskaitą Lietuvos banke ir sistemas, leidžiančias įgyvendinti valstybės išdo funkcijas: kaupti valstybės išdo bendrojoje sąskaitoje valstybės piniginius išteklius ir juos išduoti, tvarkyti šių veiksmų apskaitą, atlikti kontrolę, rengti bei teikti atskaitomybę apie šiuos veiksmus, valdyti valstybės vardu prisiimtus įsipareigojimus išplatinus Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) vertybinius popierius, pasirašius paskolų sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, prognozuoti valstybės piniginių išteklių srautus, investuoti ar kitaip grąžintinai naudoti laikinai laisvus valstybės piniginius išteklius.

4. **Valstybės išdo bendroji sąskaita** – Lietuvos banke atidarytų sąskaitų, kuriose laikomi valstybės piniginiai ištekliai, visuma.

5. **Valstybės išdo procedūros** – veiksmai, kuriuos atliekant įgyvendinamos valstybės išdo funkcijos.

6. **Valstybės piniginiai ištekliai** – valstybės biudžeto, valstybės pinigų fondų lėšos bei piniginės lėšos, kurias Vyriausybė teisės aktų nustatyta tvarka yra gavusi, pasiskolinusi, paskolinusi ar kitaip investavusi.

7. **Valstybės pinigų fondai** – pagal Lietuvos Respublikos įstatymus įsteigti fondai, kurių sudarymo šaltinis yra valstybės piniginiai ištekliai ir kuriuose sukauptos lėšos naudojamos šių fondų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytiems tikslams.

ANTRASIS SKIRSNIS VALSTYBĖS IŽDO BENDROJI SĄSKAITA

3 straipsnis. Valstybės išdo bendrosios sąskaitos atidarymas ir lėšų laikymas

1. Valstybės piniginiai ištekliai laikomi valstybės išdo bendrojoje sąskaitoje, jei teisės aktai nenustato kitaip.

2. Tais atvejais, kai teisės aktai nustato kitaip ir valstybės piniginiai ištekliai laikomi kitose Lietuvos banko sąskaitose, negu nustatyta šio straipsnio 1 dalyje, arba valstybės piniginiai ištekliai yra paskolinti ar kitaip investuoti, jų duomenys įtraukiami į valstybės išdo bendrosios sąskaitos lėšų apskaitą.

3. Lietuvos bankas yra Lietuvos Respublikos finansų ministerijos fiskalinis tarpininkas, vykdamas veiklą, susijusią su valstybės išdo bendrosios sąskaitos tvarkymu.

4. Į valstybės išdo bendrąją sąskaitą negali būti nukreiptas:

1) bet koks išieškojimas, išskyrus atvejus, kai valstybė teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais neįvykdo arba netinkamai įvykdo savo įsipareigojimus pagal arbitražo ar teismo sprendimus, kuriais iš Lietuvos valstybės priteistos mokėtinos sumos turtinei ir neturtinei žalai atlyginti;

2) bet kokių laikinųjų apsaugos priemonių taikymas.

***TAR pastaba.** 4 dalies nuostatos, be kita ko, taikomos ir arbitražo ar teismo sprendimų vykdymo procesui, kai antstoliai jau yra nukreipę išieškojimą į valstybės išdo bendrąją sąskaitą, bet dar nėra paskirstę ar išmokėję lėšų išieškotojams.*

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-1715](#), 2011-11-22, Žin., 2011, Nr. 150-7031 (2011-12-08), i. k. 1111010ISTA0XI-1715

4 straipsnis. Įmokos į valstybės išdo bendrąją sąskaitą ir išmokos iš jos

1. Teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pajamų surenkamosiose (depozitinėse) sąskaitose valstybės biudžetui priskirti surinkti mokesčiai, kitos įmokos ir rinkliavos kiekvieną dieną pervedami į valstybės išdo bendrąją sąskaitą.

2. Europos Sąjungos, kitos finansinės paramos lėšos ir kitos šio straipsnio 1 dalyje nenurodytos lėšos Lietuvos Respublikos finansų ministro nustatyta tvarka tiesiogiai pervedamos į valstybės išdo bendrąją sąskaitą.

3. Valstybės piniginius išteklius iš valstybės išdo bendrosios sąskaitos išduoda finansų ministro įgalioji Lietuvos Respublikos finansų ministerijos valstybės tarnautojai ar teisės aktų nustatyta tvarka kitų valstybės institucijų ar įstaigų valstybės tarnautojai ir darbuotojai:

1) pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro nustatyta tvarka patvirtintas mokėjimo paraiškas. Šias paraiškas Lietuvos Respublikos finansų ministerijai pateikia valstybės institucijų, įstaigų ir kitų valstybės piniginius išteklius gaunančių subjektų, turinčių teisę naudoti šiuos išteklius, vadovai. Šiems vadovams, remiantis finansų ministro nustatyta tvarka ir neviršijant nustatyto limitu, gali būti leista sumokėti už darbus, prekes ir paslaugas, taip pat išmokėti atlyginimus per banke esančias jų sąskaitas;

2) su Lietuvos Respublikos finansų ministerija suderinta tvarka pagal išlaidas pagrindžiančius dokumentus, kuriuos Lietuvos Respublikos finansų ministerijai ar jos įgaliotai institucijai ar įstaigai pateikia valstybės piniginius išteklius gaunantys subjektai.

TREČIASIS SKIRSNIS

VALSTYBĖS IŽDO PASKIRTIS, VALDYMAS, FUNKCIJOS

5 straipsnis. Valstybės išdo paskirtis

Valstybės išdo paskirtis – užtikrinti efektyvų ir racionalų valstybės piniginių išteklių valdymą ir šių išteklių naudojimą teisės aktuose nustatytiems tikslams įgyvendinti.

6 straipsnis. Valstybės išdo valdymas

Valstybės išdą valdo ir už jo valdymą atsako Lietuvos Respublikos finansų ministerija, vadovaudamasi šiuo įstatymu ir kitais valstybės išdo valdymą reglamentuojančiais teisės aktais.

7 straipsnis. Valstybės išdo funkcijos

Valstybės išdo funkcijos yra:

- 1) valstybės piniginių išteklių kaupimas valstybės išdo bendrojoje sąskaitoje, lėšų, esančių šioje sąskaitoje, išdavimas ir racionalus naudojimas, šių procedūrų apskaita ir kontrolė;
- 2) skolinimasis valstybės vardu;
- 3) valstybės vardu prisiimtų įsipareigojimų išplatinus Vyriausybės vertybinius popierius, pasirašius paskolų sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus valdymas;
- 4) valstybės vardu sudaromų finansinių sandorių apskaita;
- 5) informacijos apie valstybės piniginių išteklių sukaupimą ir išdavimą ir atskaitomybės rengimas bei teikimas;
- 6) valstybės piniginių išteklių srautų prognozavimas;
- 7) laikinai laisvų valstybės piniginių išteklių naudojimas ir investavimas.

8 straipsnis. Valstybės išdo funkcijų įgyvendinimo reglamentavimas

1. Valstybės išdo funkcijų įgyvendinimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros, Lietuvos Respublikos valstybės skolos, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės, atskirų valstybės pinigų fondų, šis ir kiti įstatymai, taip pat kiti teisės aktai, jei juose nustatyta valstybės išdo funkcijų įgyvendinimo tvarka.

2. Lietuvos Respublikos finansų ministras, vadovaudamasis šio straipsnio 1 dalyje nurodytais įstatymais ir kitais teisės aktais bei Vyriausybės patvirtintais valstybės piniginių išteklių naudojimo prioritetais, nustato taisykles, reglamentuojančias valstybės išdo procedūras, įskaitant atvejus, kai nevykdomas valstybės biudžetas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

VALSTYBĖS PINIGŲ FONDAI, JŲ STEIGIMAS IR VALSTYBĖS PINIGINIŲ IŠTEKLIŲ PERVEDIMAS Į JUOS

9 straipsnis. Valstybės pinigų fondų steigimas

1. Valstybės pinigų fondai, išskyrus Rezervinį (stabilizavimo) fondą, gali būti steigiami tik priėmus atitinkamą valstybės pinigų fondo įstatymą.

2. Valstybės pinigų fondų steigėjų ir valdytojų teises ir pareigas kaupiant bei valdant šių fondų lėšas ir atsakomybę už efektyvų ir racionalų jų naudojimą nustato atitinkami valstybės pinigų fondų įstatymai ir (ar) šių fondų nuostatai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2019](#), 2015-11-17, paskelbta TAR 2015-11-24, i. k. 2015-18610

10 straipsnis. Valstybės piniginių išteklių pervedimo į valstybės pinigų fondus tvarka

1. Valstybės biudžeto asignavimai, kurie vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais yra vienas iš valstybės pinigų fondų sudarymo šaltinių, į šiuos fondus pervedami šio įstatymo 4 straipsnyje nustatyta tvarka ir nurašomi į valstybės biudžeto išlaidas.

2. Kiti valstybės piniginiai ištekliai į valstybės pinigų fondus pervedami jų steigimą ir (arba) veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka.

KETVIRTASIS¹ SKIRSNIS REZERVINIS (STABILIZAVIMO) FONDAS

10¹ straipsnis. Rezervinio (stabilizavimo) fondo paskirtis

1. Rezervinis (stabilizavimo) fondas (toliau šiame skirsnyje – Fondas) yra valstybės pinigų fondas, kurio tikslas – kaupti valstybės piniginius išteklius, reikalingus valstybės biudžeto išlaidoms finansuoti Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nustatyta tvarka nustačius išskirtines aplinkybes, giluminiam radioaktyviųjų atliekų atliekynui įrengti, radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti ir valstybės turtiniams įsipareigojimams, susijusiems su valstybės skola, Europos Sąjungos politikos įgyvendinimu ir (arba) su tuo susijusiomis sutartimis ar susitarimais, vykdyti (grąžintinai).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-3427](#), 2020-11-10, paskelbta TAR 2020-11-20, i. k. 2020-24604

2. Fondo nuostatus tvirtina Seimas Vyriausybės teikimu.

3. Fondo nuostatuose nustatomi Fondo sudarymo šaltiniai, sąlygos, kai lėšos Fonde laikinai nekaupiamos, Fondo lėšų naudojimo, Fondo valdymo, Fondo lėšų apskaitos ir kontrolės tvarka.

4. Tam tikrų metų Fondo lėšų dydis pagal šaltinius nustatomas Fondo lėšų sąmatoje, kurią Vyriausybė teikia Seimui tvirtinti kartu su Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu.

5. Fondą valdo Lietuvos Respublikos finansų ministerija.

Papildyta skirsniu:

Nr. [XII-2019](#), 2015-11-17, paskelbta TAR 2015-11-24, i. k. 2015-18610

PENKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11 straipsnis. Laikiniai laisvų valstybės piniginių išteklių naudojimas

1. Lietuvos Respublikos finansų ministerija turi teisę laikinai laisvus valstybės piniginius išteklius investuoti ir laikinai (grąžintinai) naudoti Lietuvos Respublikos finansų ministro nustatyta tvarka, laikydamasi šio straipsnio 2 dalyje nustatytų sąlygų ir vadovaudamasi šio straipsnio 3 dalyje nustatytais kriterijais.

2. Laikiniai laisvi valstybės piniginiai ištekliai gali būti investuojami ir laikinai (grąžintinai) naudojami, kai tenkinamos šios sąlygos:

1) šie ištekliai nenaudojami Lietuvos Respublikos valstybės biudžete patvirtintiems asignavimams pagal programas finansuoti, valstybės pinigų fondų veiklai, taip pat visiems su Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo ir kitų įstatymų įgyvendinimu atsirandantiems valstybės turtiniams įsipareigojimams vykdyti;

2) užtikrinamas lėšų ir investavimo metu gautų investicinės veiklos pajamų, įvertinus investicinės veiklos sąnaudas, grąžinimas į atitinkamą valstybės išdo sąskaitą.

3. Pagrindiniai kriterijai pasirenkant laikinai laisvų valstybės piniginių išteklių investavimo priemonę yra šie:

- 1) investuotų lėšų saugumas;
- 2) likvidumas;

- 3) metinis pelningumas;
- 4) komisinio užmokesčio ar kitų išlaidų dydis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2019](#), 2015-11-17, paskelbta TAR 2015-11-24, i. k. 2015-18610

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-153](#), 1997-03-25, Žin., 1997, Nr. 30-709 (1997-04-09), i. k. 0971010ISTAVIII-153

Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1110](#), 1999-03-30, Žin., 1999, Nr. 33-945 (1999-04-14), i. k. 0991010ISTAIIII-1110

Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1767](#), 2003-10-14, Žin., 2003, Nr. 104-4638 (2003-11-05), i. k. 1031010ISTA0IX-1767

Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-321](#), 2005-07-05, Žin., 2005, Nr. 88-3289 (2005-07-21), i. k. 1051010ISTA000X-321

Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1715](#), 2011-11-22, Žin., 2011, Nr. 150-7031 (2011-12-08), i. k. 1111010ISTA0XI-1715

Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo 3 straipsnio papildymo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2019](#), 2015-11-17, paskelbta TAR 2015-11-24, i. k. 2015-18610

Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo Nr. I-712 1, 9, 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju-1 skirsniu įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3427](#), 2020-11-10, paskelbta TAR 2020-11-20, i. k. 2020-24604

Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo Nr. I-712 10-1 straipsnio pakeitimo įstatymas